

V Bruseli 26. novembra 2024
(OR. en)

16238/24

LIMITE

JAI 1755
MIGR 435
RELEX 1510

POZNÁMKA

Od:	Predsedníctvo
Komu:	Výbor stálych predstaviteľov/Rada
Predmet:	Riešenie migrácie – posudzovanie nových spôsobov predchádzania neoprávnenej migrácii a boja proti nej

Jednou z hlavných priorít maďarského predsedníctva je nabádať členské štáty, aby si vymieňali názory na „nové a inovačné“ riešenia v oblasti migrácie. Predsedníctvo preto počínajúc neformálnym zasadnutím ministrov spravodlivosti a vnútorných vecí 22. júla 2024 iniciovalo sériu rokovaní o možných inovačných prístupoch v oblasti migrácie s osobitným zameraním na posilnenie opatrení Európskej únie (EÚ) v oblasti vonkajšieho rozmeru migrácie a potrebu silnejšej politiky návratu. V tejto súvislosti uskutočnil Coreper 16. septembra komplexnú diskusiu o tom, ako zefektívniť systém EÚ v oblasti návratu, v rámci ktorej členské štáty prejavili odhodlanie urýchlene riešiť všetky relevantné aspekty. Počas tejto výmeny viaceré členské štáty uviedli „*centrá pre návrat*“ ako jedno z potenciálnych „nových“ riešení, ktoré by sa mali ďalej preskúmať.

Ministri sa na zasadnutí Rady pre spravodlivosť a vnútorné veci 10. októbra 2024 dohodli, že v rámci preskúmania súčasného právneho rámca pre návrat by sa mali umožniť prípadné inovačné riešenia, ako sú „*centrá pre návrat*“. Zdôraznili, že uskutočniteľnosť týchto riešení by mali dôkladne preskúmať odborníci, pričom by sa mal zabezpečiť úplný súlad s právom EÚ a medzinárodným právom a pevným záväzkom dodržiavať základné práva. Strategický výbor pre prisťahovalectvo, hranice a azyl – SCIFA uskutočnil na svojom zasadnutí 14. novembra 2024 strategické rokovanie o koncepcii „*centier pre návrat*“ s cieľom preskúmať operačné aspekty. Cieľom rokovania bolo preskúmať kľúčové predpoklady a záruky súvisiace s touto koncepciou. Rokovania budú pokračovať na úrovni expertov s cieľom analyzovať technické a právne aspekty tejto koncepcie a usmerniť ďalšiu prácu v tejto oblasti.

Na zasadnutí Coreperu 11. decembra sa uskutoční úvodné rokovanie súvisiace s nadchádzajúcou revíziou *koncepcie bezpečnej tretej krajiny*.

Súbežne s týmito rokovaniami o inovačných riešeniach Coreper 30. októbra rokoval o dobrovoľnom návrate sýrskych utečencov na základe neoficiálneho dokumentu predloženého Komisiou, po ktorom začiatkom decembra nasledovali neformálne raňajky s UNHCR a IOM.

Keďže neoprávnená migrácia do Európy je naďalej vážnou výzvou, ktorú ešte zhoršujú viaceré hlavné príčiny, sme svedkami významnej zmeny politiky v Európe, ktorá je novým impulzom pre našu prácu. Jasný signál tohto posunu možno pozorovať v záveroch Európskej rady zo 17. októbra 2024, v ktorých sa zdôraznilo, že „...*by sa mali zvážiť nové spôsoby predchádzania neoprávnenej migrácii a boja proti nej*...“¹.

Predsedníctvo by chcelo zdôrazniť, že zavedenie určitých „nových“ riešení do praxe si vyžaduje širokú škálu iniciatív v oblasti vonkajšieho rozmeru migrácie, pričom je potrebné zabrániť neúmyselnému vytváraniu nových migračných trás alebo ďalšiemu zaťaženiu členských štátov EÚ. V rámci tohto úsilia má zásadný význam rozvíjanie novej a prehĺbenie existujúcej spolupráce s našimi partnermi z tretích krajín pôvodu a tranzitu. Táto spolupráca je neoddeliteľnou súčasťou procesu udržateľného vykonávania a základným prvkom pre výrazné zníženie počtu nelegálnych odchodov a ďalšie zlepšenie situácie migrantov, žiadateľov o azyl a utečencov čo najbližšie k ich krajine pôvodu.

¹ Dokument 25/24, Zasadnutie Európskej rady (17. októbra 2024) – závery.

Predsedníctvo je pevne presvedčené, že akékoľvek životaschopné „inovačné“ riešenie by sa malo zakladať na spoločných cieľoch, úsilí o spoluprácu a vzájomnej dôvere v súlade s prístupom Tímu Európa, pričom by sa mala zabezpečiť aj podpora multilaterálnych a regionálnych inštitúcií. Akékoľvek možnosti riešenia by sa takisto mali najprv analyzovať z hľadiska praktickej uskutočniteľnosti, aby bolo možné sa na riešení dohodnúť s daným partnerom z tretej krajiny. Tieto zásady by mali slúžiť ako usmerňujúci rámec pre našu prebiehajúcu prácu, ktorá môže zahŕňať vypracovanie komplexného „súboru nástrojov“, v ktorom sa načrtnú nástroje, ktoré máme k dispozícii na plnenie našej kolektívnej zodpovednosti spolu s partnerskými tretími krajinami. Opatrenia zamerané na uľahčenie a umožnenie spolupráce našich partnerov, ktorí sú ochotní zúčastňovať sa na vykonávaní „nových“ iniciatív, by mali byť založené na využívaní všetkých príslušných politík, nástrojov a opatrení EÚ vrátane diplomacie, rozvoja, obchodu a víz, ale aj dvojstranných nástrojov konkrétnych členských štátov v duchu Tímu Európa. Mali by sa využiť aj opatrenia, ako je posilnená podpora pri reintegrácii, asistované dobrovoľné návraty neoprávnených migrantov s pobytom v partnerskej krajine do ich krajín pôvodu, dobrovoľné presídľovanie, špecializované budovanie kapacít a technická pomoc, legálne cesty v súlade s vnútroštátnymi právomocami a operačná spolupráca (aj so zapojením príslušných agentúr EÚ). Okrem toho by súčasťou tohto „súboru nástrojov“ mala byť podpora dobrovoľných návratov, ako aj zintenzívnenie našej spolupráce s UNHCR a IOM a ďalšími príslušnými organizáciami.

Otázky pre ministrov:

1. *Súhlasíte s tým, že súbežne s technickou prácou na inovačných riešeniach musíme vymedziť súbor politík, nástrojov a opatrení EÚ („súbor nástrojov“) s cieľom zabezpečiť ich koordinované využívanie, a tým zvýšiť náš spoločný vplyv a zmierniť zaťaženie partnerských tretích krajín, ktoré sú ochotné podieľať sa na vykonávaní „inovačných riešení“ súvisiacich s migráciou?*
2. *Aké opatrenia by podľa vás mali byť súčasťou tohto komplexného „súboru nástrojov“?*